

Статистична довідка за результатами дослідження
**«Вивчення стану дистанційного навчання під час
карантину (2-й етап)»**

Зміст

- 1. Методологія дослідження.**
- 2. Засоби комунікації під час дистанційного навчання.**
- 3. Виконання учнями домашніх завдань.**
- 4. Ставлення учнів до навчання.**
- 5. Участь батьків у дистанційному навчанні.**
- 6. Труднощі, які виникають під час дистанційного навчання.**
- 7. Висновки**

1. Методологія дослідження

З 05 травня по 11 травня 2020 року тривало соціологічне дослідження «Вивчення стану дистанційного навчання під час карантину (2-й етап)». Мета дослідження – виявлення охопленості учнів дистанційним навчанням, труднощів, які виникають у навчальному процесі, та участі батьків у навчанні їхніх дітей.

У звіті порівнюються результати цього дослідження
з результатами дослідження
«Вивчення стану дистанційного навчання(1-й етап)»

**«Вивчення стану дистанційного навчання»
(1-й етап)**

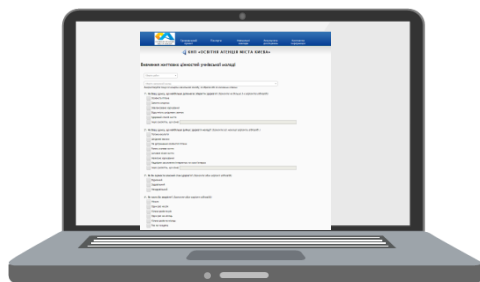
Аналітична
довідка за
результатами
дослідження

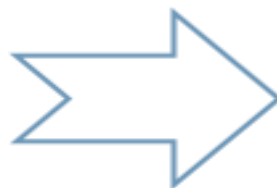
Київ — 2020

Дата проведення —
31.03.2020 – 07.04.2020

Респонденти —
учні, учителі, батьки учнів

Метод

онлайн-анкетування

Респонденти

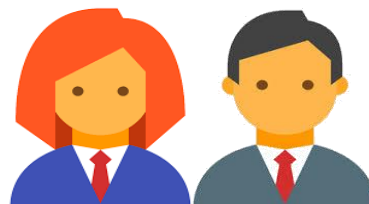
Учні 4 – 11-х класів

14 805

Класні керівники

2 382

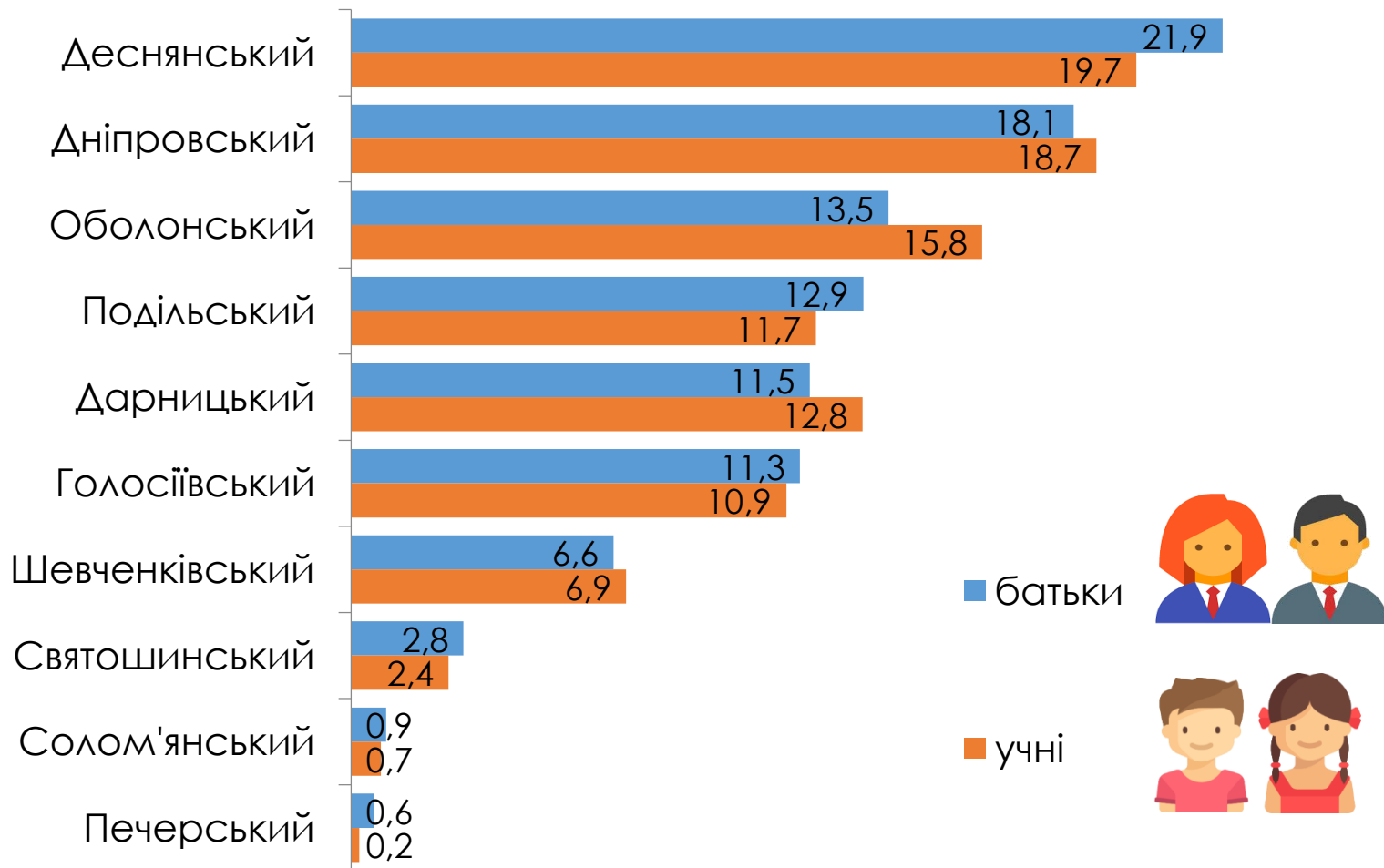

**Батьки учнів, котрі працюють
під час карантину**

16 339

Загальна характеристика респондентів дослідження

Розподіл респондентів за районами, %

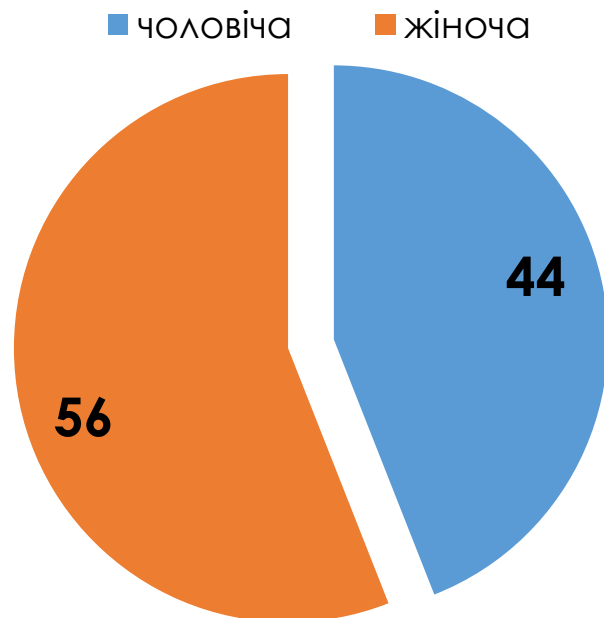
Як і в попередньому дослідженні, два райони показали найнижчу активність – Солом'янський і Печерський.

Загальна характеристика респондентів дослідження

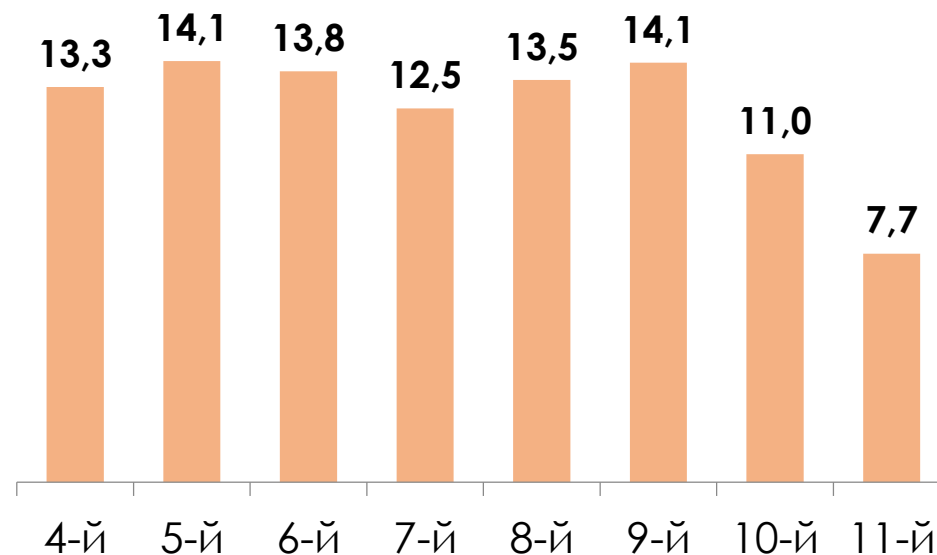

Учні

Стать учнів, %

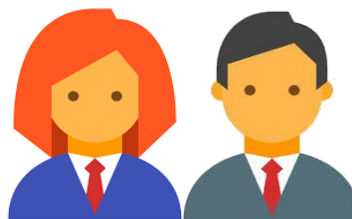

Клас, у кому навчаються учні, %

Більшість учнів – особи чоловічої статі, які навчаються в 5-му і 9-му класах.

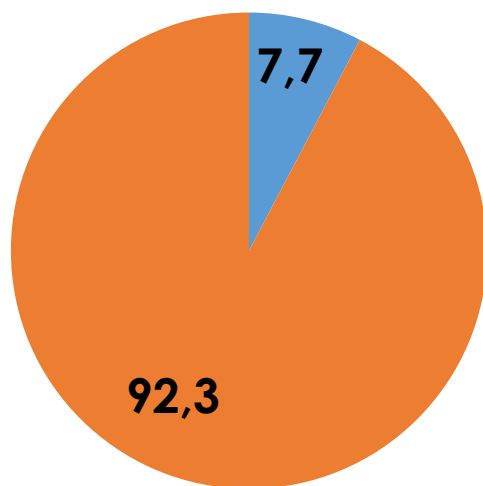
Загальна характеристика респондентів дослідження

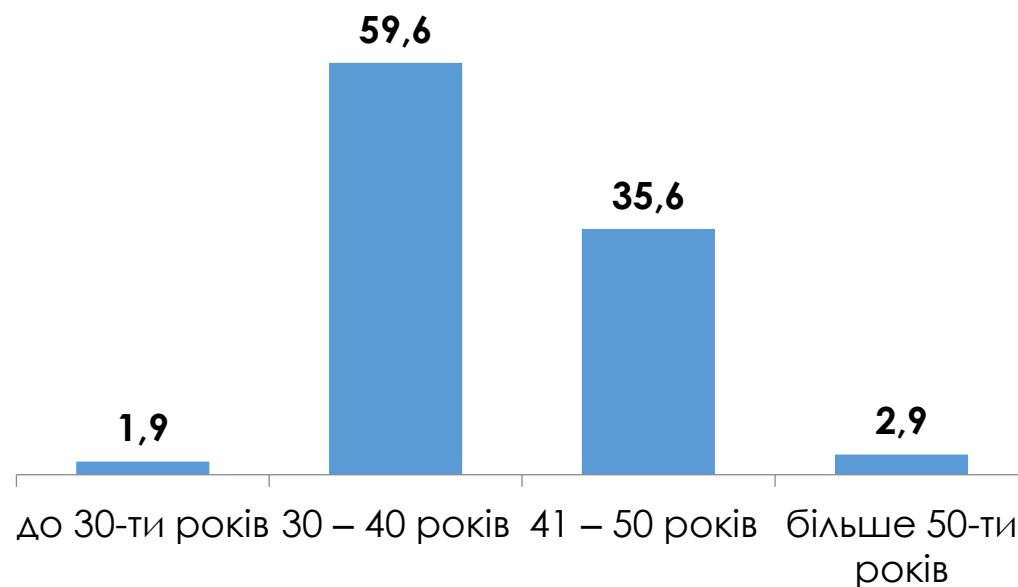
Батьки

Стать батьків, %

■ ЧОЛОВІЧА ■ ЖІНОЧА

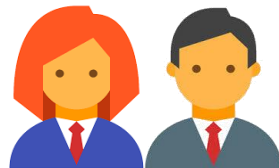

Вік батьків, %

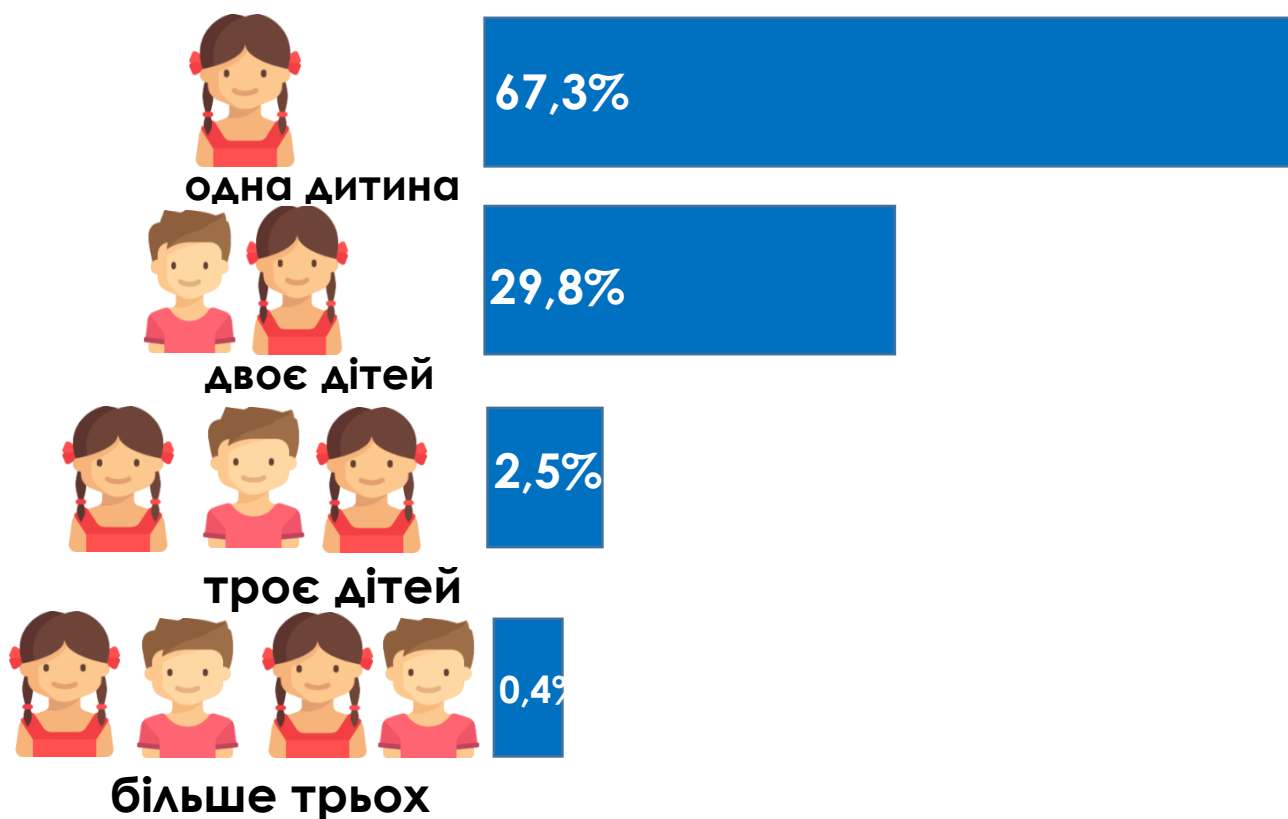
Більшість батьків - особи жіночої статі, віком 30 – 40 років.

Загальна характеристика респондентів дослідження

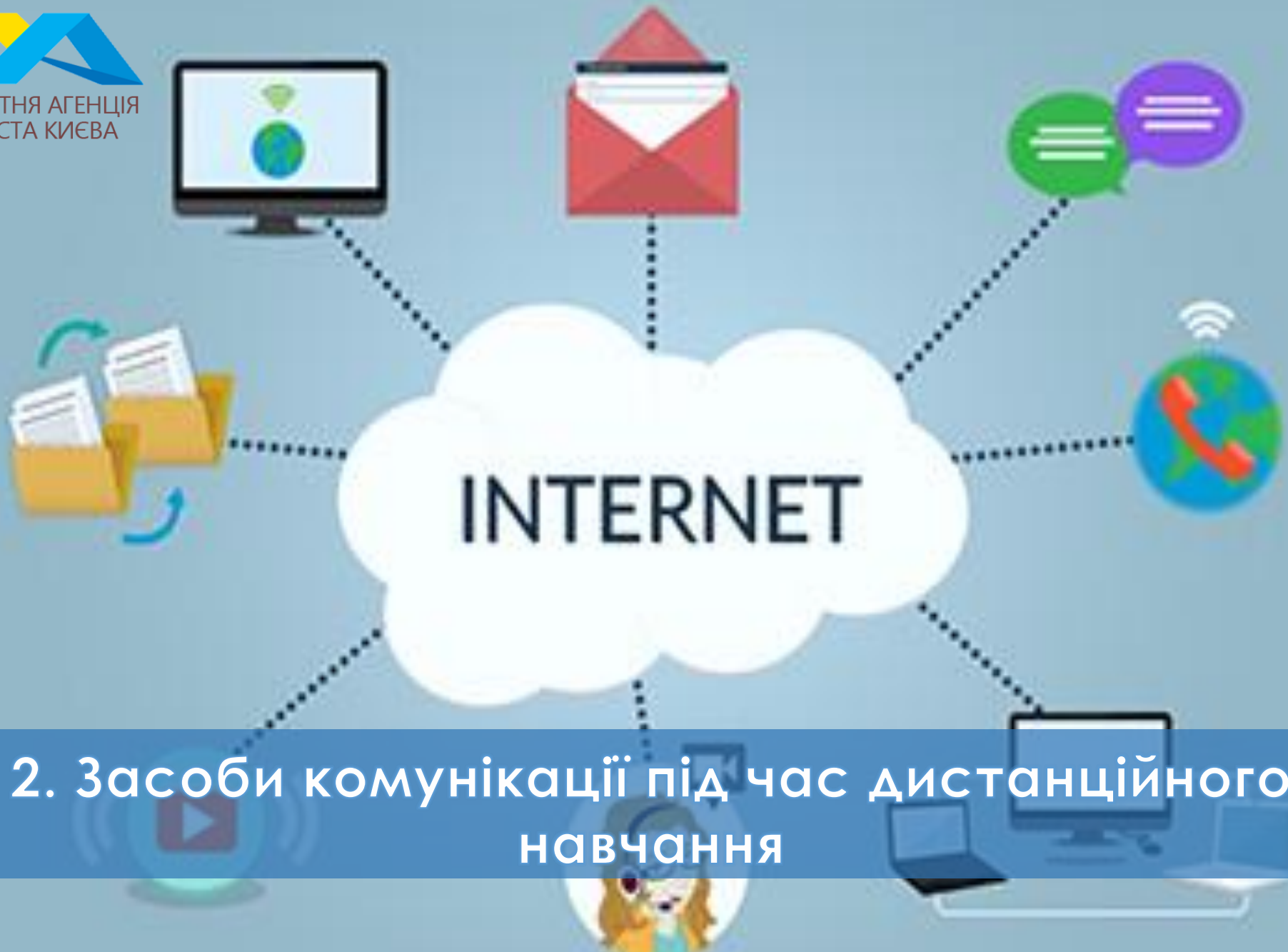

Батьки

Кількість дітей шкільного віку в сім'ї

Більшість батьків-респондентів мають одну дитину.

Засоби комунікації між учнями та вчителями під час карантину

Відповіді учнів

месенджери
(Viber, Telegram)

1-й етап

64,4%

2-й етап

56%

електронна пошта

13,3%

16,2%

соціальні мережі
(Twitter, Facebook)

5,3%

4,7%

скайп

3%

3,2%

телефон

1%

1,4%

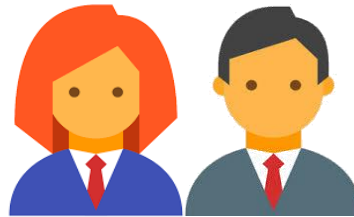
інше

13%

18,5%

Як і місяць тому, комунікація між учнями та вчителями здійснюється переважно через месенджери.

Засоби комунікації між батьками та вчителями під час карантину

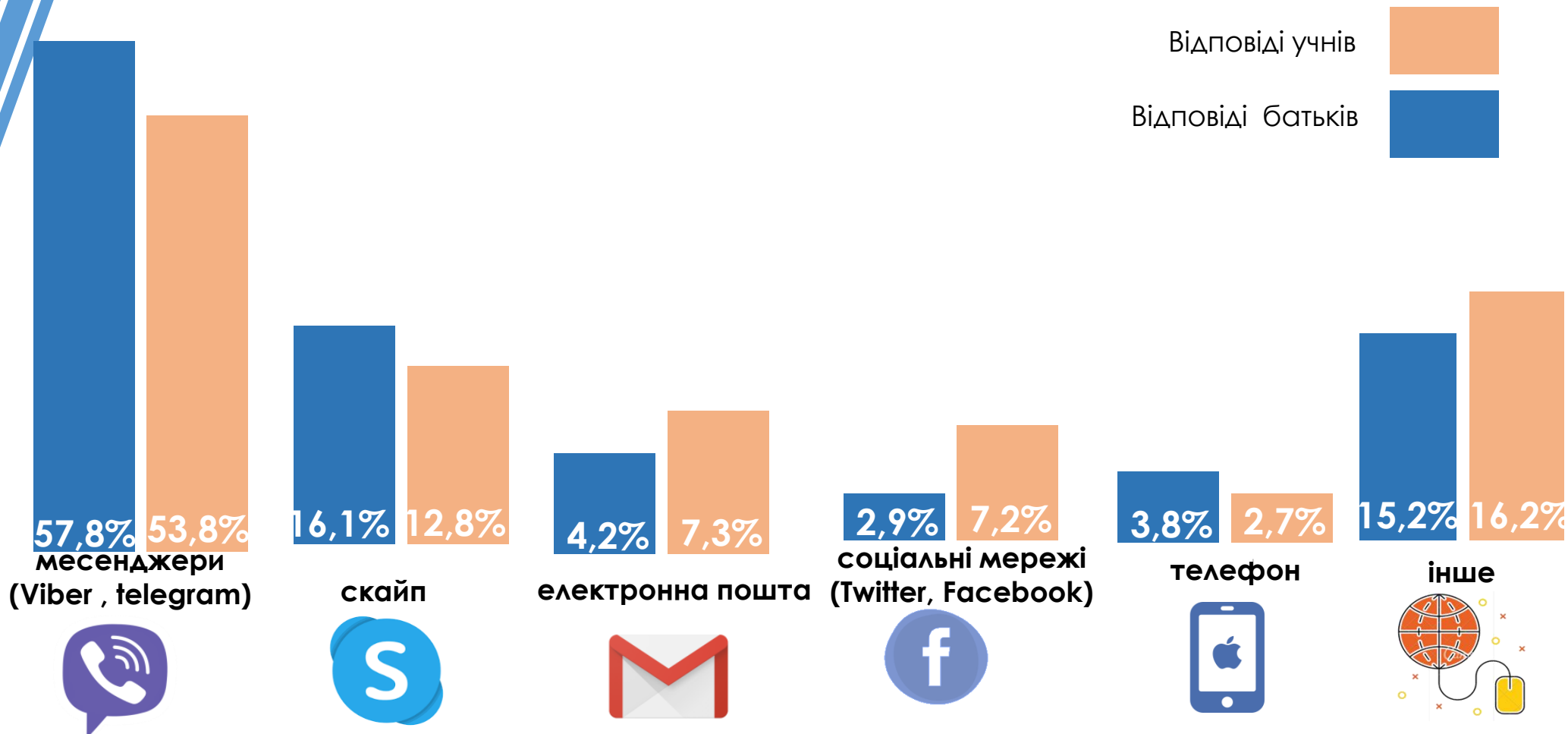

Відповіді батьків

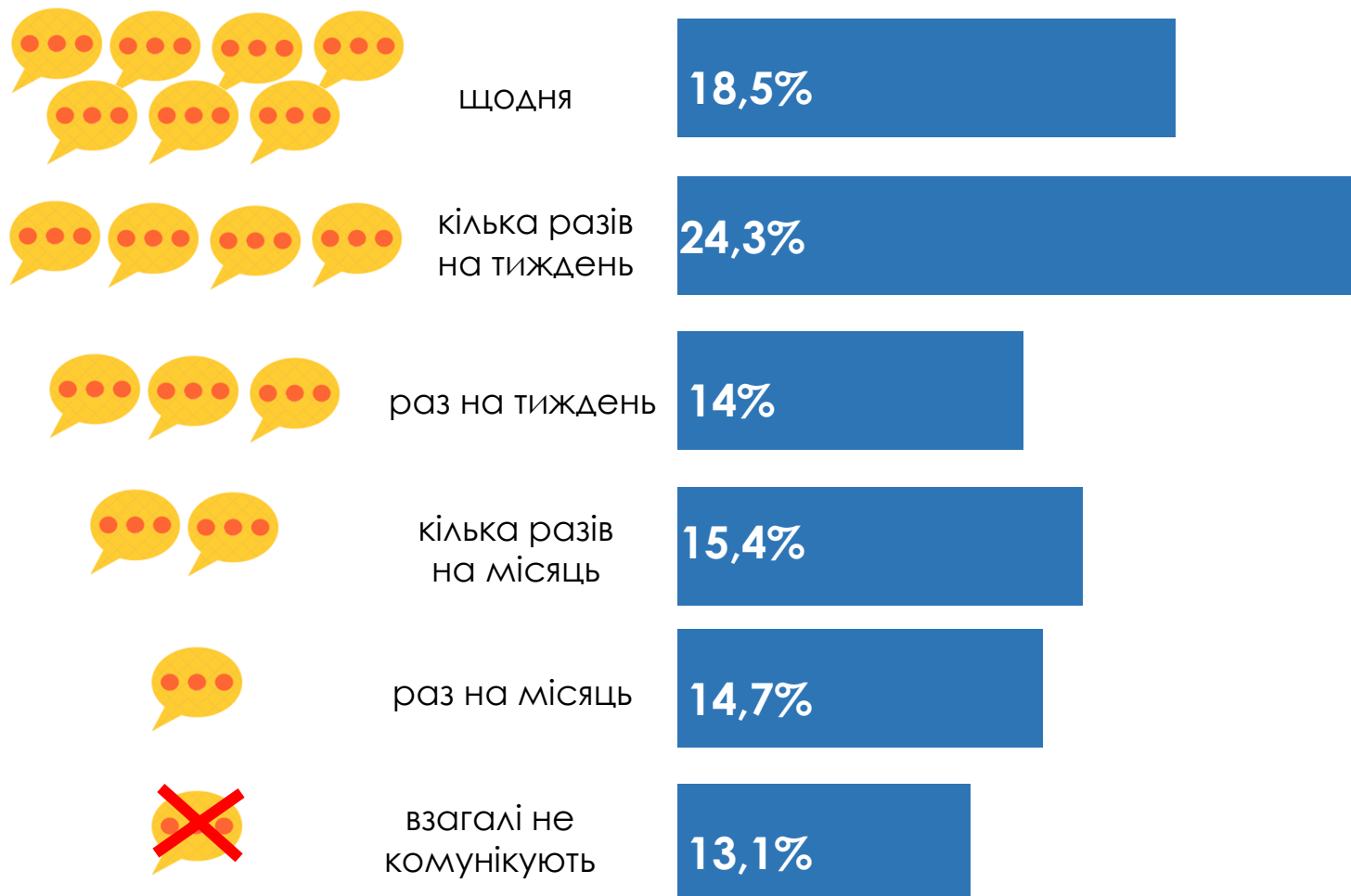
Більшість батьків зазначили, що частіше комунікують з учителями через месенджери

Найефективніші засоби комунікації між учителями та учнями під час карантину

Месенджери залишаються, на думку учнів і батьків, найбільш ефективними засобами комунікації.

Частота комунікації батьків з учителями (відповіді батьків)

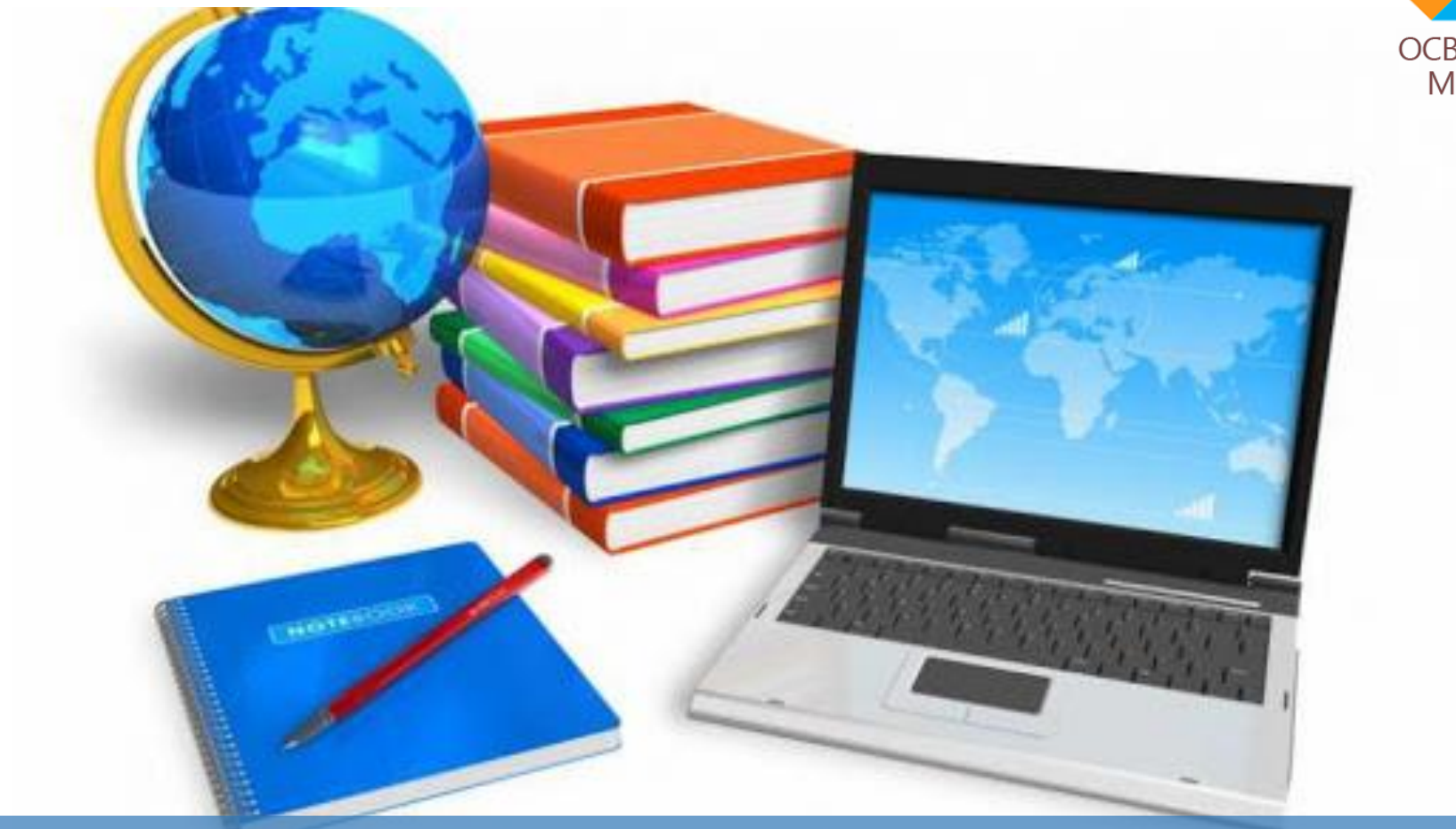

Діапазон частоти спілкування батьків з учителями надто широкий і майже рівномірний. Однак переважає частка тих, хто комунікує не рідше одного разу на тиждень.

Онлайн-платформи та Інтернет-сервіси, які використовують учні для дистанційного навчання, %

	Відповіді учнів	Відповіді батьків
zoom	76,7	75,6
google classroom	52,8	44,2
сайт школи	30,2	30,4
гугл диск	25,8	20,3
мій клас	19,6	19,1
teams	6,0	4,8
discord	4,9	3
human	1,0	0,7
classdojo	0,8	1,8
ніякі	2,7	3,1
інше	9,1	9,7

Не зазнали істотних змін після проведення 1-го етапу дослідження і показники по онлайн-платформах. ZOOM був і залишається головною платформою дистанційного навчання . Трохи збільшилися показники і по інших платформах, зокрема google classroom.

3. Виконання учнями домашніх завдань

Учням задають домашні завдання: (відповіді учнів)

28,3%

не з усіх предметів

71,7%

з усіх предметів

Майже третина учнів відповіла, що домашні завдання їм задають не з усіх предметів

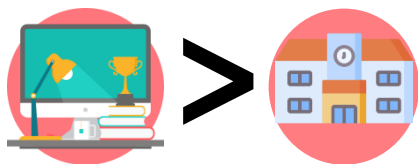
Обсяг домашніх завдань під час дистанційного навчання проти класичної форми навчання, %

Відповіді учнів

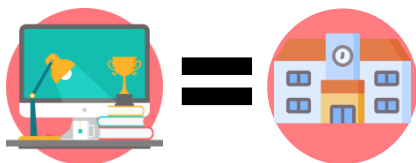
Половина учнів відповіла, що стали більше задавати домашніх завдань з деяких предметів

Час, який учні витрачають на виконання домашніх завдань під час карантину, порівняно з класичною формою навчання (Відповіді учнів)

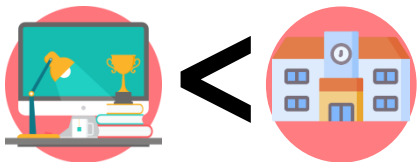
більше

57,3%

так само, як до карантину

25,5%

менше

16,2%

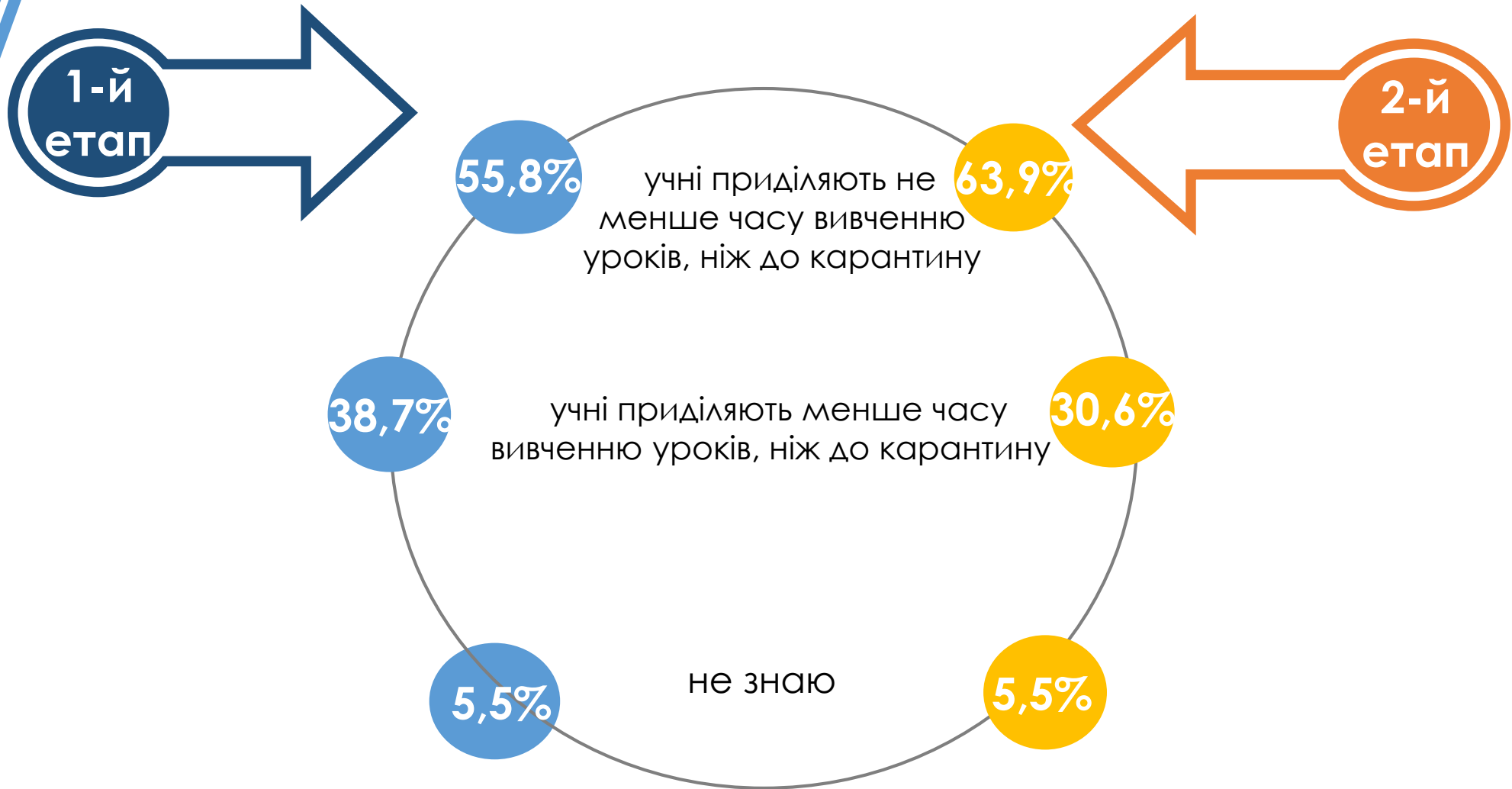

взагалі не виконують домашні
завдання

1%

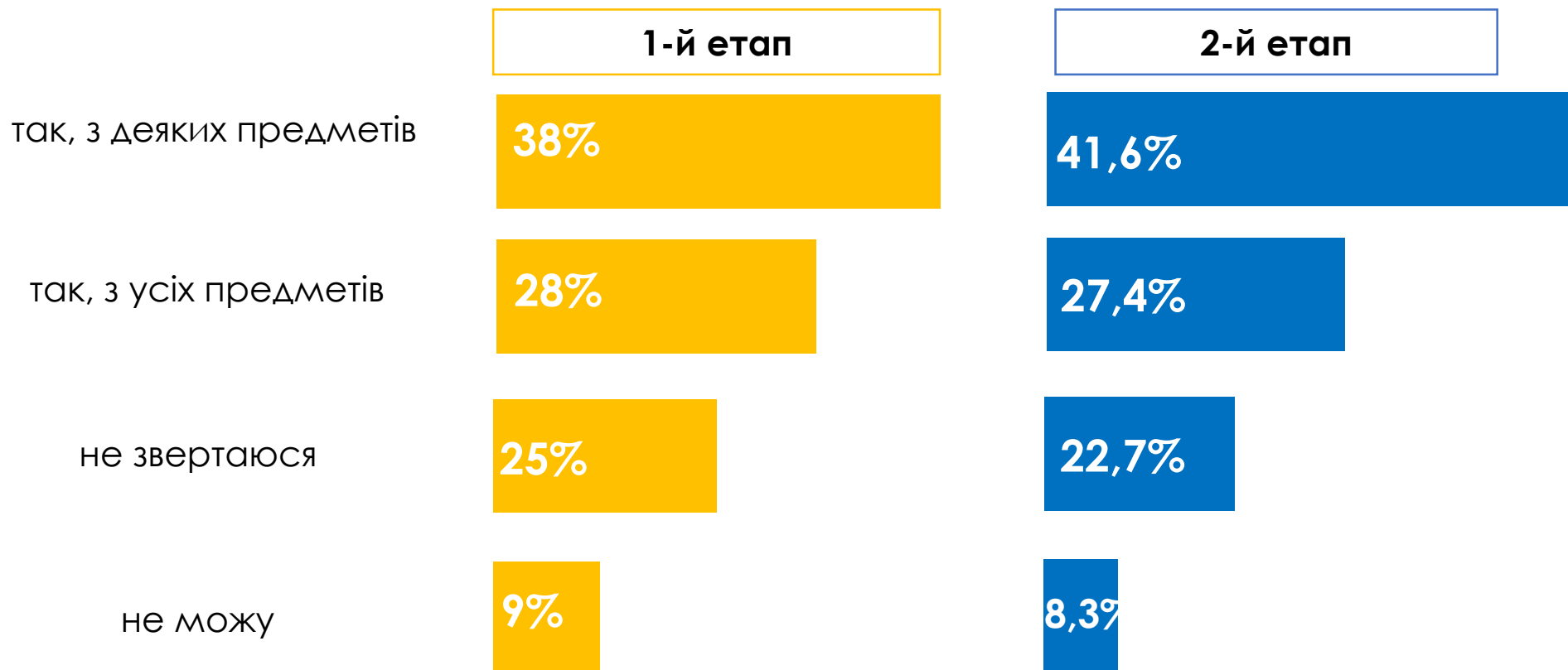
Більше половини учнів зазначили, що на виконання домашніх завдань у них йде більше часу, ніж до карантину.

Час, який учні витрачають на вивчення уроків під час карантину (відповіді батьків)

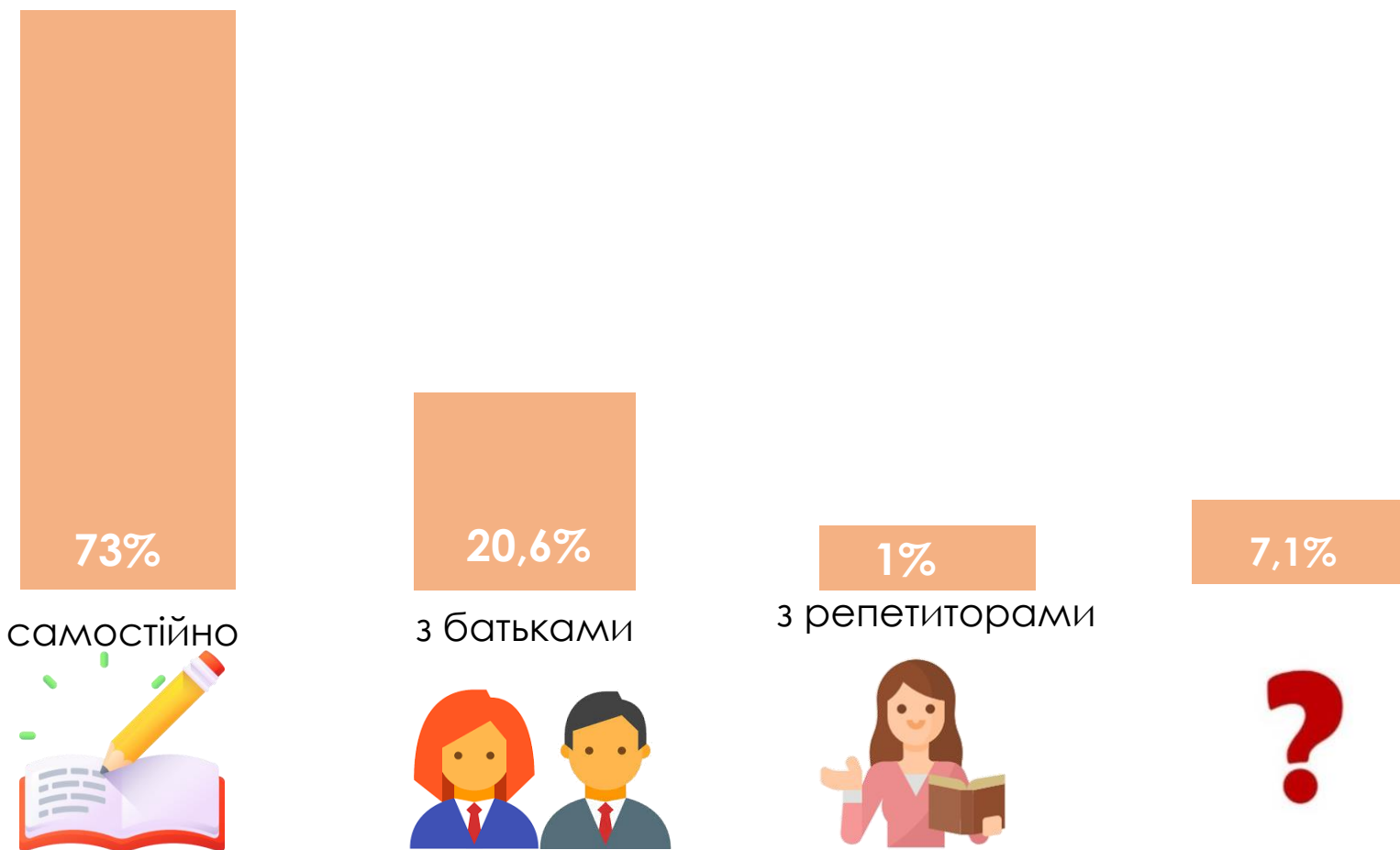
Підтвердженням того, що учні витрачають не менше, а то й більше часу на виконання домашніх завдань, є відповіді батьків. Частка таких батьків збільшилась, порівняно з 1-м етапом, майже на 10%.

Учні можуть вчасно отримати пояснення від учителів щодо питань, які виникають у процесі вивчення теми (відповіді учнів)

Протягом місяця майже не змінилася ситуація щодо недостатньої оперативності реагування вчителів на навчальні запити учнів. Тільки третина учнів може вчасно отримати пояснення з усіх предметів.

Як учні зазвичай виконують домашні завдання (відповіді учнів)

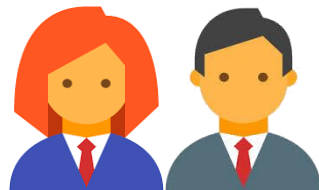

Зазвичай учні виконують домашні завдання самостійно.

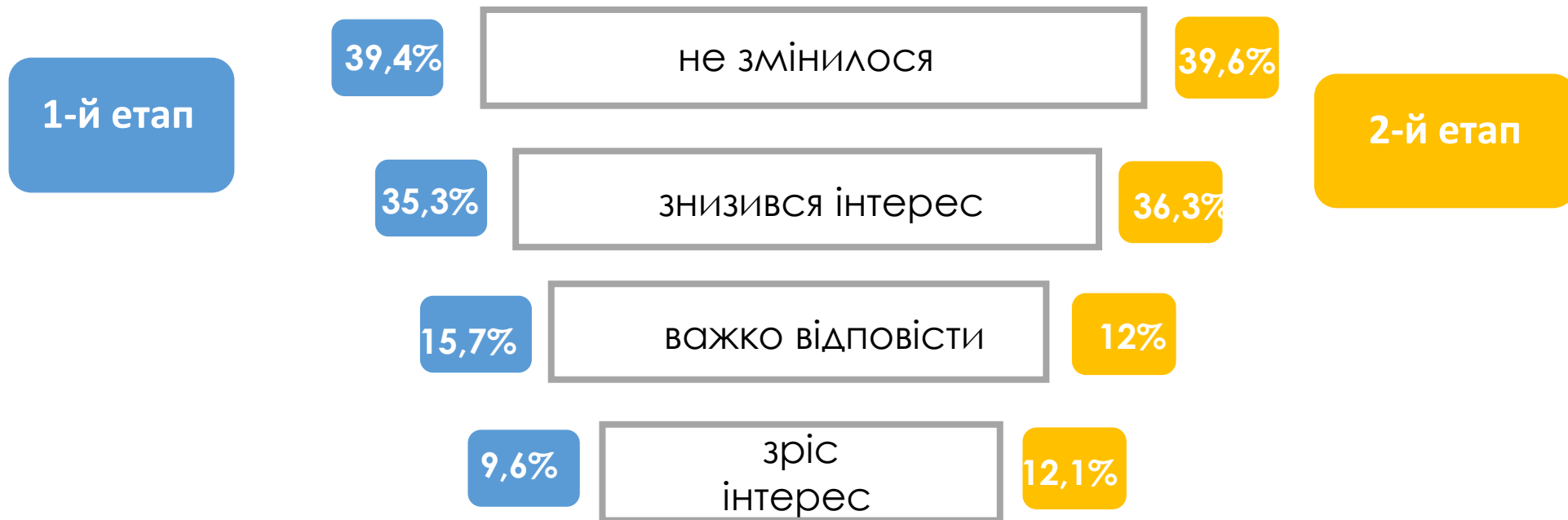

4. Ставлення учнів до навчання

Зміна ставлення учнів до навчання за час карантину

Відповіді батьків

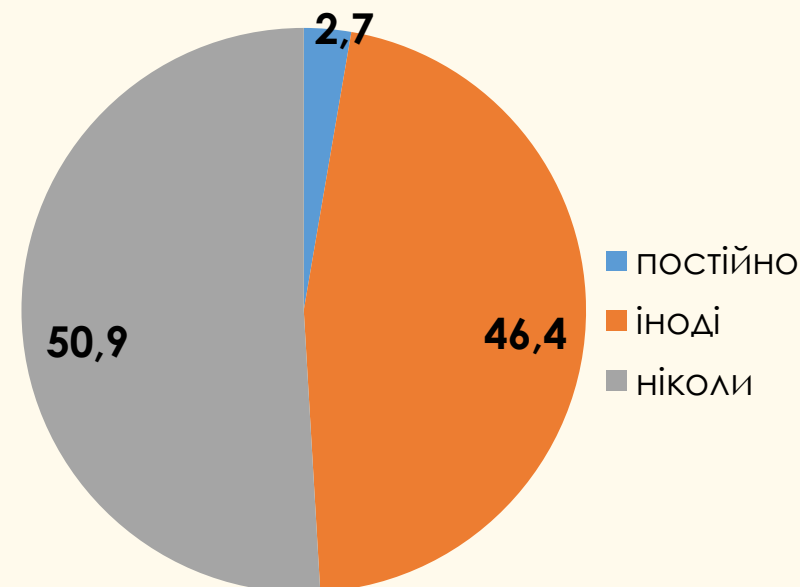
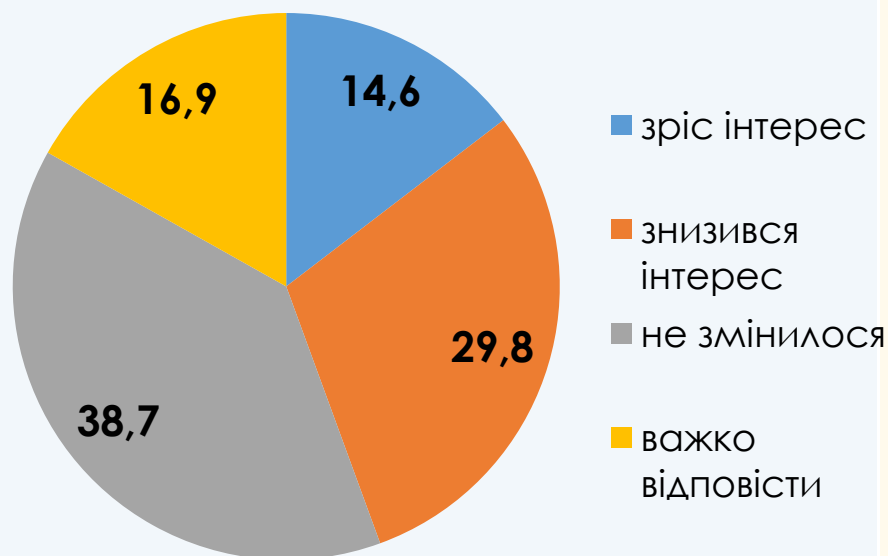
За відповідями батьків, стало більше учнів, у яких знизився інтерес до навчання. Частка таких учнів утрічі більша, ніж тих, яким стало цікавіше навчатися.

Зміна ставлення учнів до виконання домашніх завдань, %

Частота ігнорування учнями виконання домашніх завдань, %

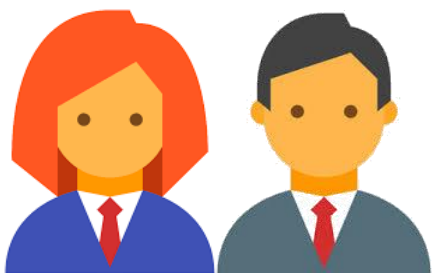

Відповіді учнів

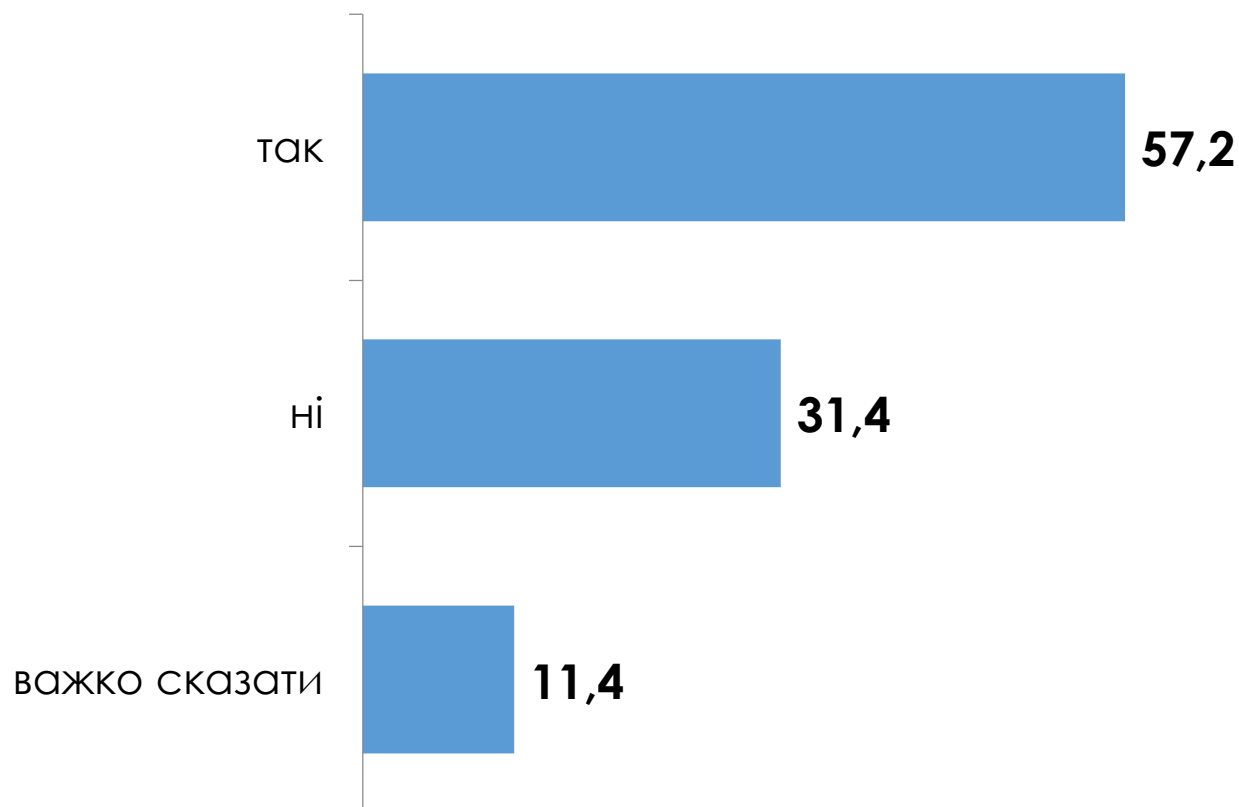

Підтвердженням думки батьків про зміни в навчальній мотивації учнів є самооцінка учнів щодо свого ставлення до навчання. А вона практично повністю тотожна батьківській. У третини учнів – знизився інтерес, а в 38% - залишився незмінним. Майже половина учнів можуть дозволити собі іноді не виконувати домашні завдання.

Учням важче, ніж до карантину, організувати себе на навчання і зосередитися на вивченні матеріалу, %

Відповіді батьків

Більше половини учнів під час дистанційного навчання має проблеми із самоорганізацією і довольністю поведінки.

Задоволеність батьків ставленням їхніх дітей до виконання домашніх завдань (відповіді батьків)

задоволені

43,5%

важко відповісти

31,5%

незадоволені

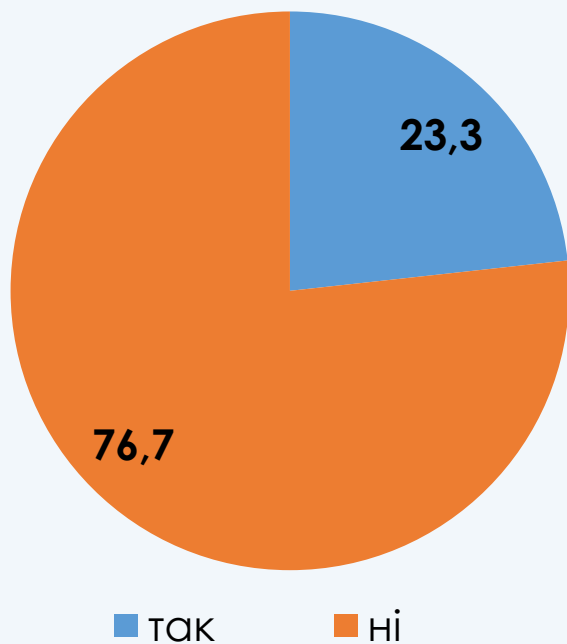
25%

Чверть батьків не задовольняє ставлення їхніх дітей до навчання. Третина батьків не змогла дати відповідь. Вочевидь, третина батьків чи не обізнані з домашніми завданнями, чи не контролюють їх виконання.

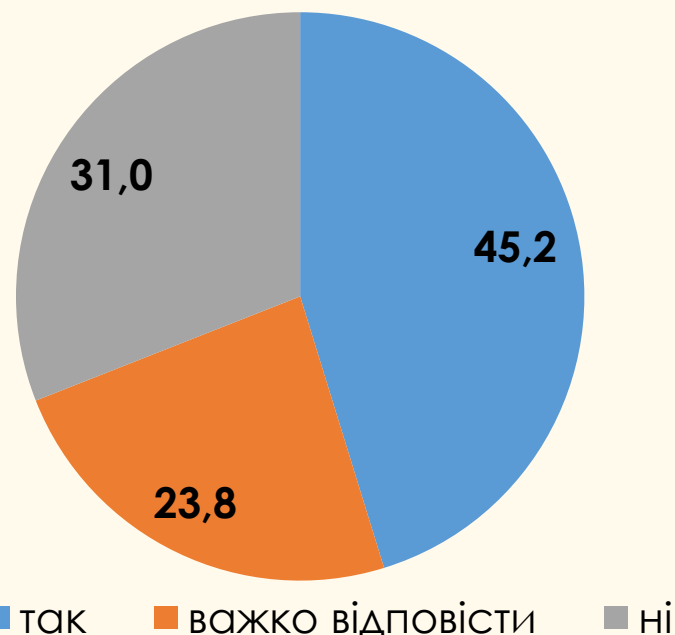
Учні продовжують займатися під час карантину в гуртках, студіях, секціях, музичних чи художніх школах, %

Відповіді учнів

В учнів з'явилося більше вільного часу під час карантину, %

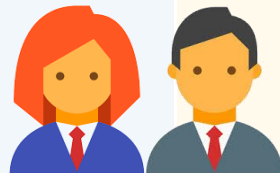
У половини учнів під час карантину з'явилося більше вільного часу. Майже четверта частина учнів продовжує брати участь он-лайн у різних позашкільних заняттях.

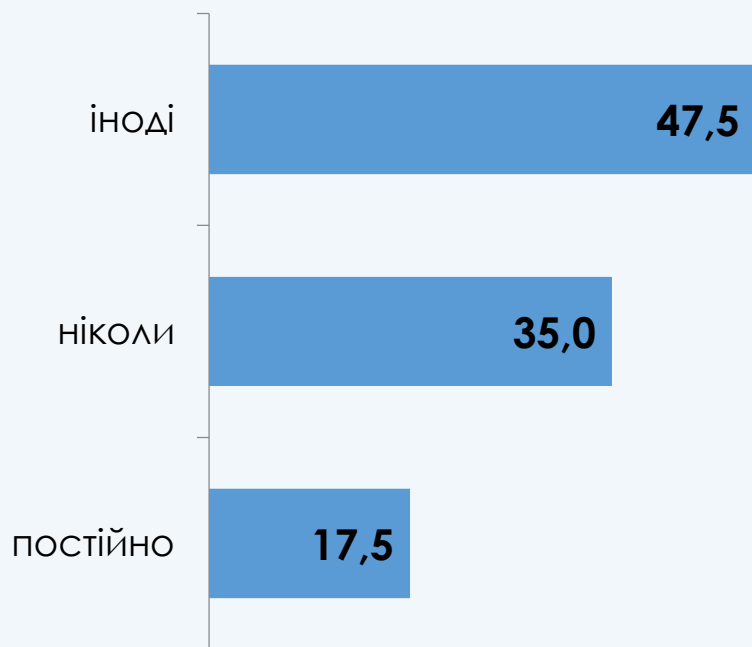
ОСВІТНЯ АГЕНЦІЯ
МІСТА КИЄВА

5. Участь батьків у дистанційному навчанні

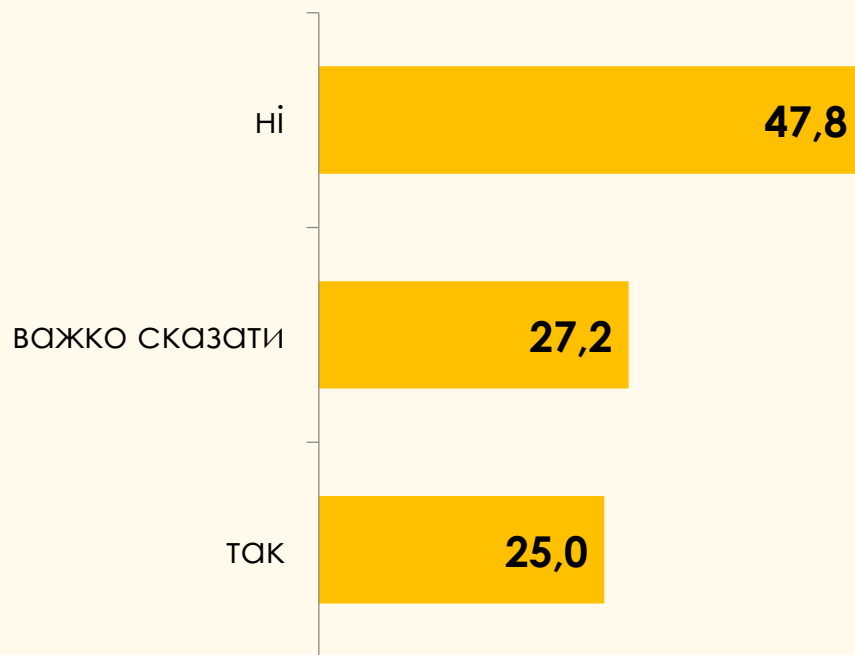
Учні залишаються самі вдома під час карантину, %

Відповіді батьків

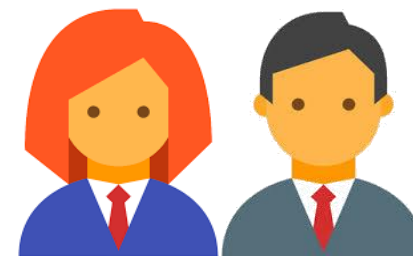

Батьки вважають, що якби вони були вдома, то їхні діти краще б навчалися, %

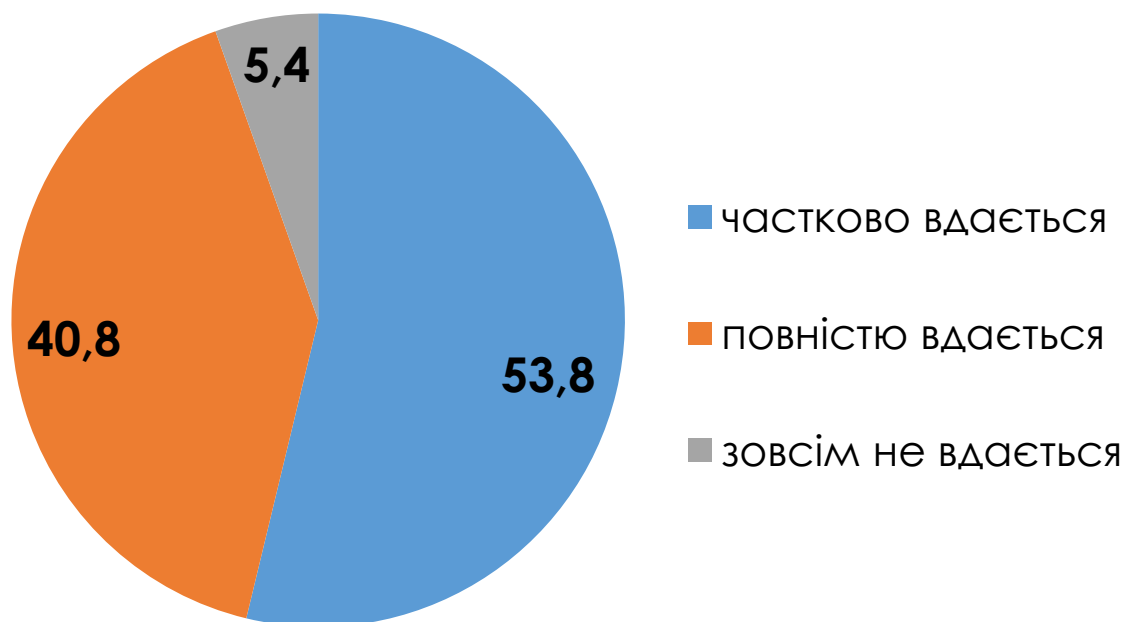

Як правило, учні не залишаються самі вдома. Тільки четверта частина батьків переконана, що їхня присутність вдома позитивно б вплинула на рівень навчальних досягнень дітей.

Батькам вдається контролювати, чим займається дитина за їхньої відсутності, %

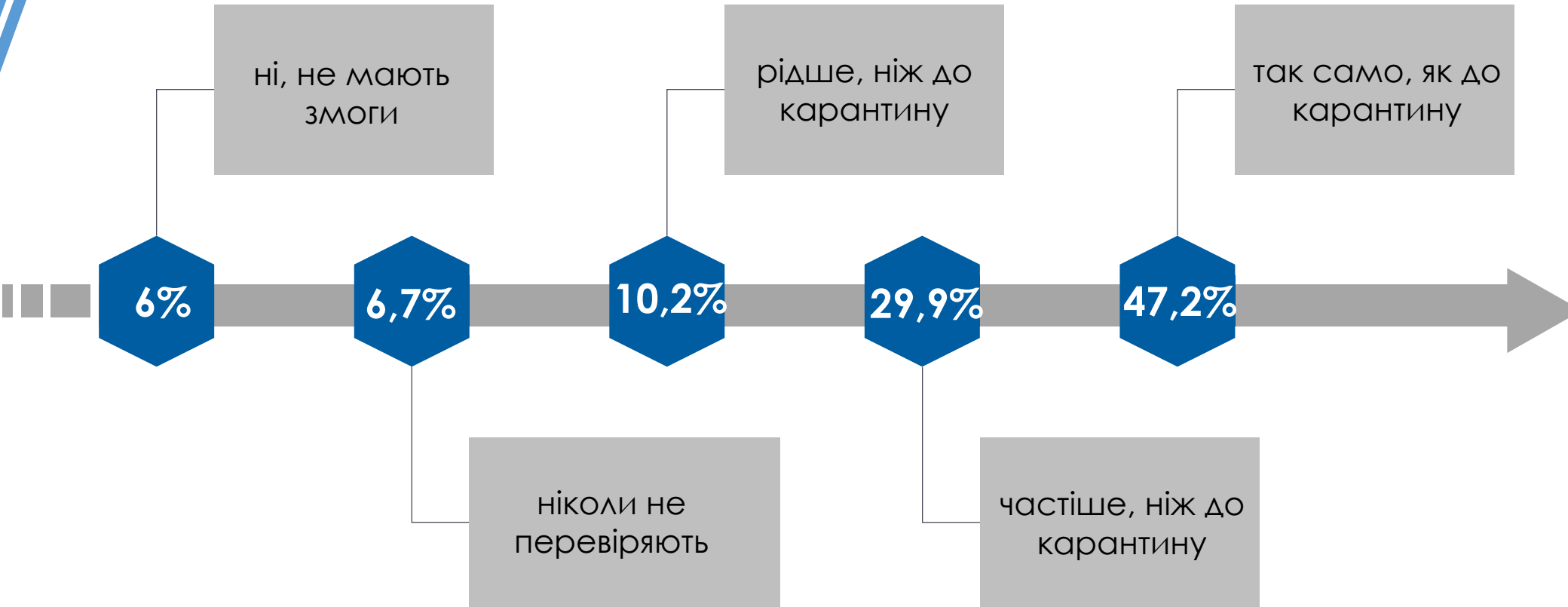

Відповіді батьків

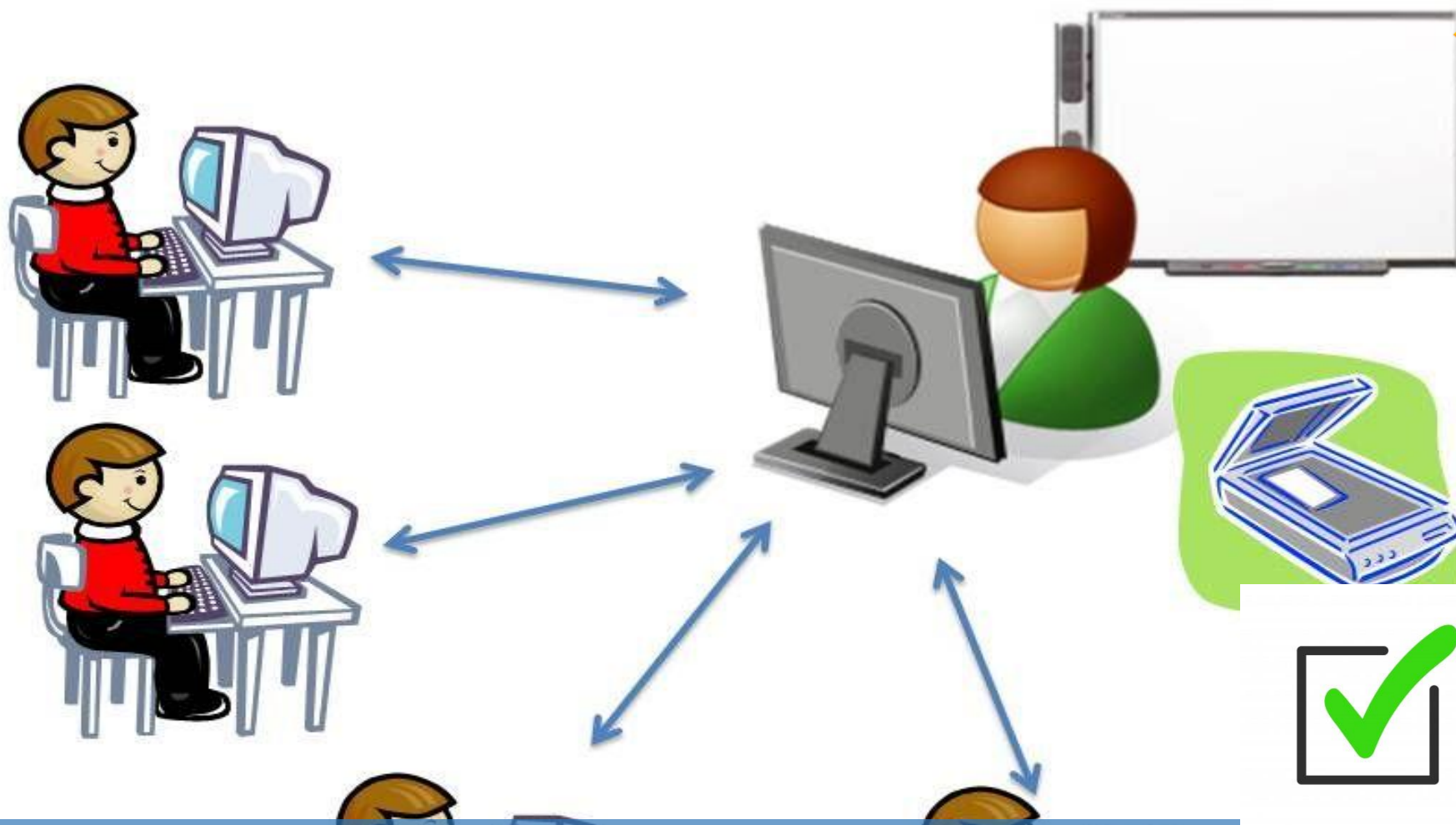

У цілому, чи частково, чи повністю батьки тримають під контролем перебування дітей удома.

Перевірка батьками виконання уроків (ВІДПОВІДІ БАТЬКІВ)

Третина працюючих батьків стала частіше перевіряти виконання учнями уроків.

6. Труднощі, які виникають під час дистанційного навчання

Труднощі учнів з виконання домашніх завдань під час дистанційного навчання (відповіді учнів):

не буває труднощів

7,6%

не збільшилися

35,8%

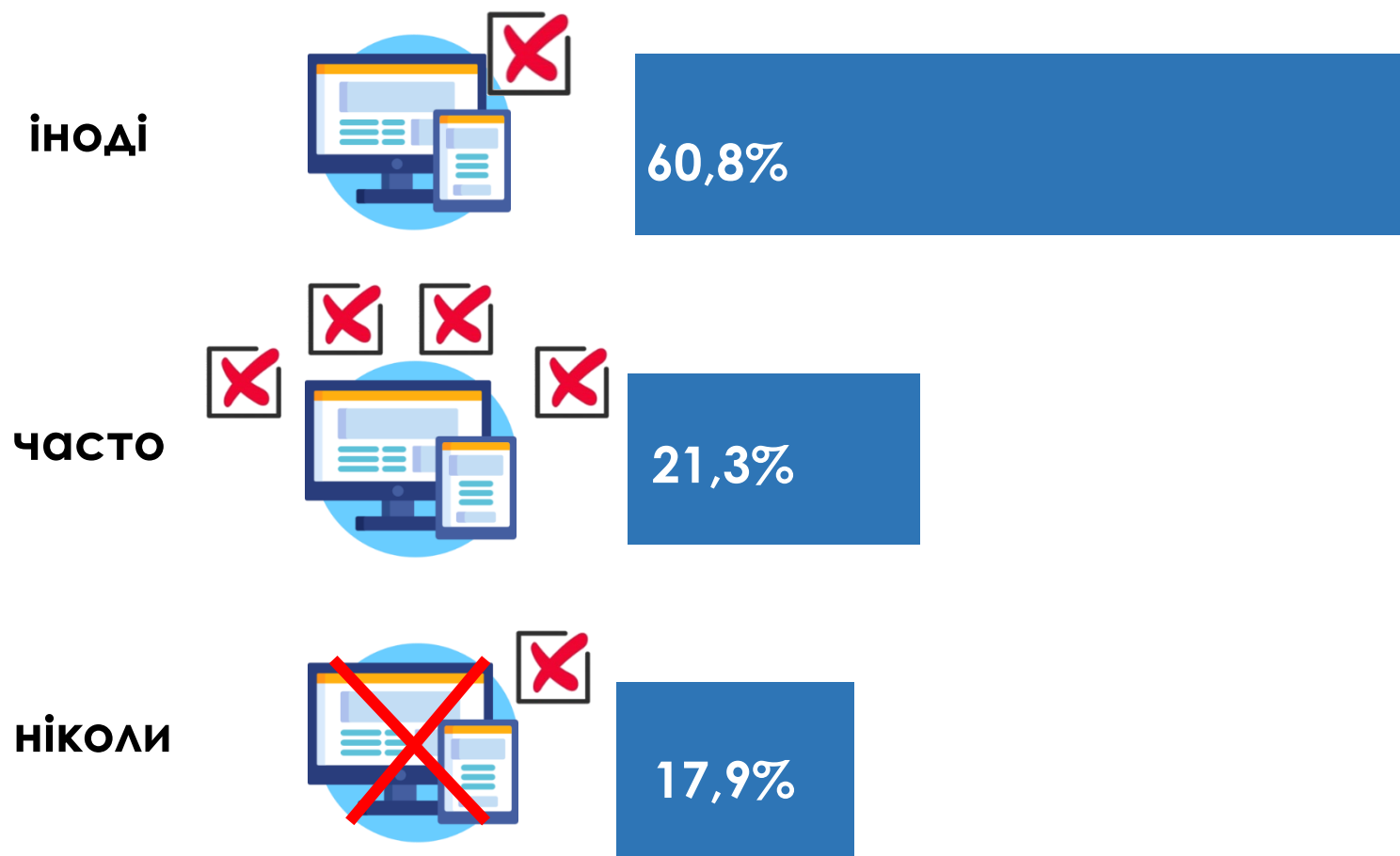

збільшилися

56,6%

Більше половини учнів стикаються з труднощами під час виконання домашніх завдань. І це пов'язано саме з особливостями дистанційного навчання.

Частота виникнення в учнів труднощів під час дистанційного навчання (Відповіді батьків)

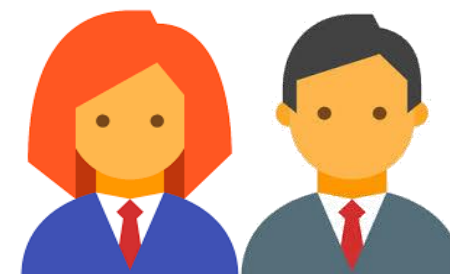
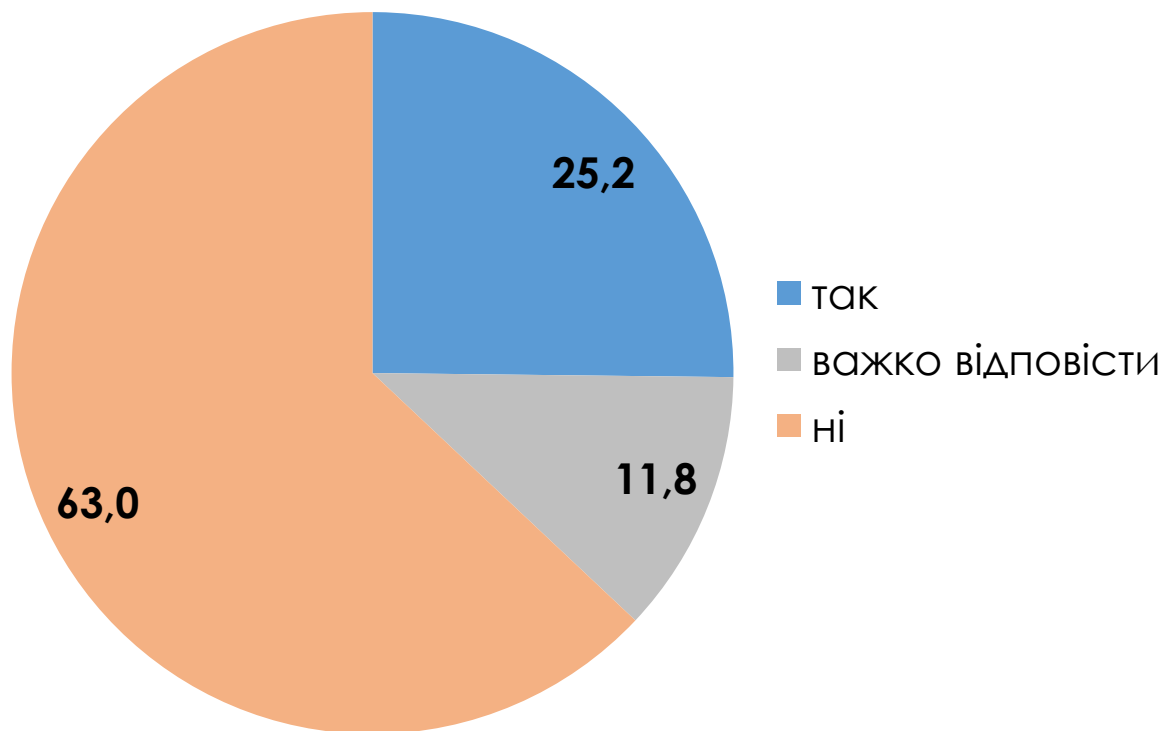
Практично у всіх учнів тією чи іншою мірою виникають труднощі в навчанні. А майже у кожного п'ятого школяра це трапляється часто.

Труднощі, які виникають в учнів під час дистанційного навчання, %

	Відповіді батьків		Відповіді учнів
	1-Й ЕТАП	2-Й ЕТАП	2-Й ЕТАП
неможливість якісно зрозуміти навчальний матеріал	30,3	48,6	46,5
неможливість ефективно контролювати учителями рівень засвоєння навчального матеріалу	28,7	33,2	15,2
зниження інтересу до навчання	21,5	29,4	23,9
відсутність відповідального ставлення до навчання	20,6	24,1	11,4
неможливість вчасно отримати пояснення вчителя	18,2	30,1	21,6
проблеми зв'язку з учителями	11,4	19,9	14,8

Неможливість якісно зрозуміти учнями матеріал – головна проблема дистанційного навчання. До того ж частка батьків, які такої думки, за місяць зросла майже на 20%. Серед проблем більш відчутними стали такі: неможливість вчасно отримати пояснення вчителя і зниження інтересу в учнів до навчання.

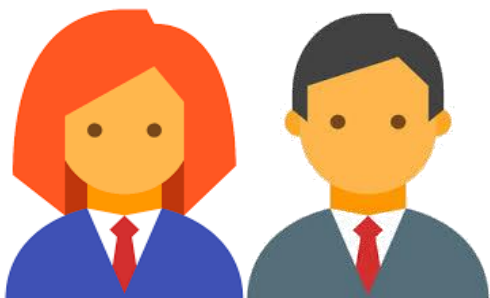
Виникнення у батьків, які мають більше однієї дитини, проблеми щодо здійснення дистанційного навчання через брак технічних засобів зв'язку, %

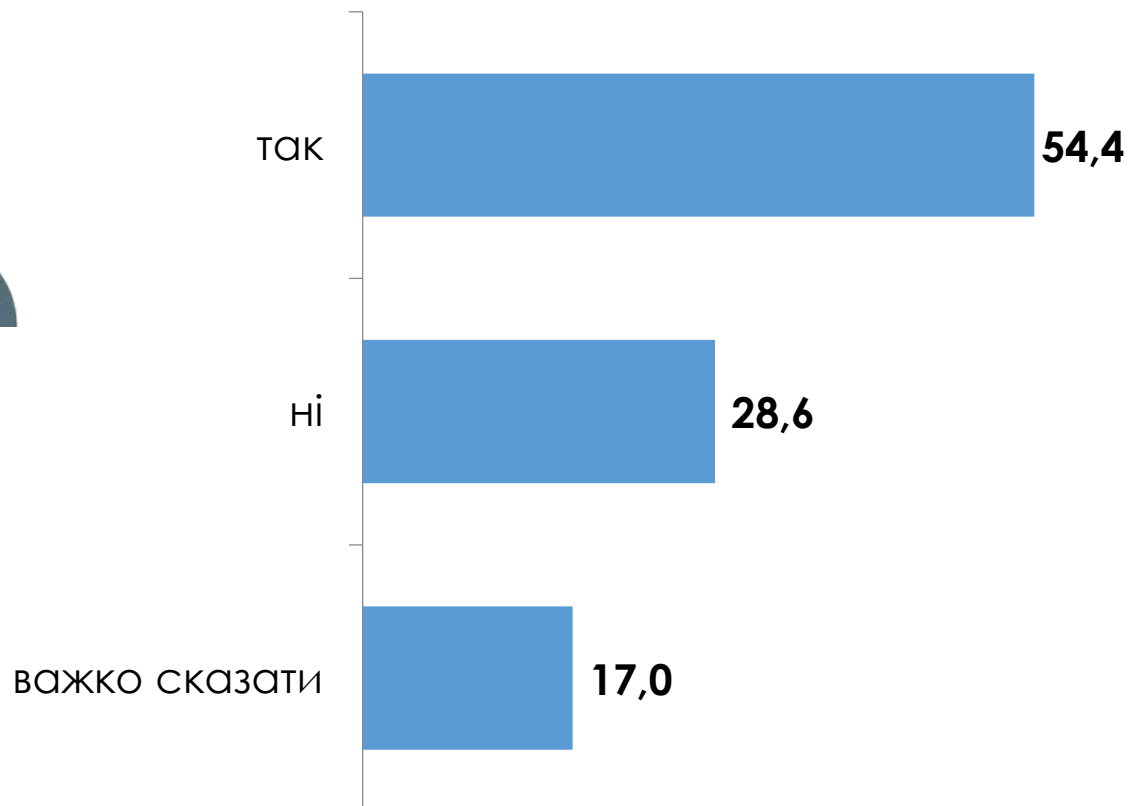
Відповіді батьків

Більшість сімей не мають проблем з дистанційним навчанням своїх дітей через брак технічних засобів. Однак 25% стикаються з таким родом проблем.

Дистанційне навчання ускладнило життя батьків, %

Відповіді батьків

Половина батьків зазначила, що дистанційне навчання ускладнило їхнє життя.

7. ВИСНОВКИ

Як зазвичай здійснюється комунікація між учасниками освітнього процесу під час карантину?

Переважно через месенджери (Viber, Telegram). Так відповіли 77% батьків і 56% учнів. Протягом місяця зросла частка використання moodle і teams, однак вона є несуттєвою.

Як здійснюється дистанційне навчання?

Головною онлайн-платформою дистанційного навчання залишається Zoom. Причому з моменту початку карантину більше вчителів стали використовувати Zoom, як і Google classroom, а також зросла частка й тих, хто частіше практикує ці ресурси в освітньому процесі, що може свідчити про опанування педагогами інструментами дистанційного навчання.

Охопленість учнів дистанційним навчанням.

За результатами другого етапу, 78% школярів охоплені дистанційним навчанням. Найбільш поширена причина, чому учні не залучені до навчання, – відсутність технічних засобів і Інтернет зв'язку з ними, а також перебування за межами Києва. Тривожним є той факт, що 34% з тих, хто не залучений до навчання, взагалі ігнорують сам процес навчання.

На які особливості дистанційного навчання необхідно звернути особливу увагу?

З'ясувалося, що основною проблемою, яка перешкоджає ефективно здійснювати дистанційне навчання, є неможливість якісно зрозуміти учнями навчальний матеріал. Про це висловились 48% батьків і 46% учнів. З моменту отримання результатів 1-го етапу дослідження кількість таких респондентів зросла майже на 20%. До того ж ситуація ускладнюється тим, що учні не з усіх предметів можуть вчасно отримати пояснення від вчителів щодо питань, які виникають у процесі вивчення теми. Це притому, що з деяких предметів учителі стали задавати більше. Про це зазначили 48% учнів. Насамперед це стосується математики, української та іноземної мов. Крім цього, учні часто отримують домашні завдання без пояснень (відповіді 11% батьків). У зв'язку з цим, порівняно з періодом очного навчання, 56% учнів постійно стикаються з труднощами під час виконання домашніх завдань. А з відповідей батьків можна зробити висновок, що труднощі відчують практично 80% учнів. Закономірно, що за таких обставин, учні довше, ніж до карантину, виконують домашні завдання. Про це повідомили 57% учнів і 64% батьків. Проти результатів 1-го етапу (за місяць) цей показник зріс на 10%.

Успішність і навчальна мотивація учнів

Збільшення часу на виконання домашніх завдань ніяким чином не вплинуло на успішність і навчальну мотивацію учнів. З'ясувалося, що 25% батьків не задоволені ставленням їхніх дітей до навчання під час карантину. 36% батьків (цей показник залишився сталим протягом місяця) вважають, що в дітей значно знизився інтерес до навчання. Підтвердженням думки батьків є оцінка учнями власного ставлення до навчання - вона практично повністю тотожна батьківській. Мало того, половина учнів можуть дозволити собі іноді не виконувати домашні завдання. Таке ставлення до навчання аж ніяк не впливає позитивно на успішність учнів. За результатами дослідження, у 20% учнів знизився рівень навчальних досягнень. 24% батьків указали на причину зниження успішності - відсутність у дітей відповідального ставлення до навчання. 57% батьків додали, що їхні діти стали більш неорганізовані, їм важче зосередитися на вивченні теми, ніж до карантину.

Проблеми вчителів

За відповідями 55% учителів, для них однією з ключових проблем дистанційного навчання стала неможливість ефективно контролювати рівень засвоєння навчального матеріалу учнями. 18% учителів поскаржилися, що не можуть точно визначити рівень навчальних досягнень учнів.

Не менш важливим викликом для вчителів виявилися проблеми технічного характеру (38%), зв'язку з учнями (41%), браку досвіду дистанційного навчання (37%). Усе це змушує переважну більшість вчителів витрачати більше часу на підготовку до уроків та проведення дистанційних занять, порівняно із аудиторними заняттями.

Проблеми батьків

Для більшості батьків дистанційне навчання також стало неабияким випробуванням. 55% батьків зазначили, що дистанційне навчання ускладнило їхнє життя. По-перше, 25% родин, де більше однієї дитини, стикнулися з браком технічних засобів зв'язку. У 12% учнів взагалі відсутній доступ до Інтернету. 13% постійно мають погану якість Інтернету. По-друге, тільки 40% працюючих батьків вдається проконтролювати, чим займається дитина за їхньої відсутності. 30% батькам доводиться частіше долучатися до виконання дитиною уроків, ніж це було до карантину. Ще один не менш важливий аспект, який стосується родин, де батьки працюють не вдома. Як зазначили 25% із них, їхні діти краще б навчалися, якби вони були поруч з ними. Поза увагою, на думку батьків, залишаються питання неготовності їхніх дітей навчатися дистанційно через вікові особливості. Ці негаразди викликають психічне і фізичне перевантаження. На це вказали 8% респондентів.

Ставлення респондентів до дистанційного навчання

70% учням і 90% учителям більше подобається очна форма навчання. А 80% батьків категорично проти дистанційного навчання. Більше 60% респондентів вважають, що ефективність дистанційного навчання проти очної форми є нижчою.

60% учнів хочуть, щоб швидше розпочалося навчання в школі. Тільки 22% школярів знаходять позитив у перебуванні на карантині.

Позитивні моменти дистанційного навчання

Попри те, що дистанційне навчання породжує багато складних питань, варто визнати й позитивні моменти перебування учнів на карантині, що знайшли відображення в дослідженні. Так, 36% учнів стали більше читати, майже четверта частина учнів продовжує брати участь в онлайн-заняттях у різних гуртках, школах тощо. 15% учнів більше часу надають самоосвіті. А найголовніше, як зазначили майже 70% батьків і учнів, – вони стали більше спілкуватися між собою. 72% школярів раді, що на карантині поруч з ними перебувають і їхні батьки.